

10

ting jeg vil at legen min skal vite om lymfødem

01

LYMFØDEM MÅ DIAGNOSTISERES TIDLIG

Lymfødem er en sykdom som kan være arvelig eller genetisk (primært), eller komme av skade på lymfesystemet, for eksempel etter kirurgiske inngrep, infeksjon, stråling eller andre fysiske traumer (sekundært). For å håndtere sykdommen før alvorlige komplikasjoner inntrer er det viktig å få henvisning til en fagperson med spesialisering innen lymfødem.

02

LYMFØDEM KAN FØRST SE UT SOM KRONISK HEVELSE

Det er helt nødvendig å ta blodprøver. Når en lege har utelukket andre medisinske tilstander, bør det henvises til en spesialist med ekspertise innen lymfødem.

03

NÅR LYMFØDEM ER ET MULIG UTFALL, MÅ PASIENTEN FÅ OPPLÆRING

Pasienter må lære om lymfødem og risikoene fra begynnelsen av behandling, spesielt før en invasiv prosedyre eller operasjon der lymfeknutene kan bli skadet eller fjernet. Å lære pasienter om tegn/symptomer på lymfødem som de bør være oppmerksomme på etter operasjon, bør ikke avskrekke dem fra å la seg operere.

04

LYMFØDEM HAR BÅDE FYSISKE OG PSYKISKE VIRKNINGER

Lymfødem endrer en persons bevegelighet og kroppsbilde.

05

LYMFØDEM FÅR OFTE PERSONER TIL Å FØLE SEG ISOLERT OG UTEN STØTTE

Noen kan føle at de er en del av en usynlig gruppe – mange leger kjenner ikke igjen tilstanden engang.

06

PASIENTER MED LYMFØDEM HAR OFTE BEHOV FOR STØTTE FRA PSYKISK HELSEVERN

Lymfødem har innvirkning på en persons følelsesmessige helse, og det må ikke bagatelliseres. Sykdommen har en psykososial innvirkning og gir store utfordringer i hverdagen.

07

LYMFØDEM ER UTMATTENDE OG INVALIDISERENDE

Lymfødem forandrer personers evne til å utføre hverdagslige gjøremål. Kronisk smerte og ubehag knyttet til sykdommen kan være svekkende, utmattende og deprimerende.

08

LYMFØDEM REDUSERER LIVSKVALITETEN

Lymfødem stjeler livsgleden fra rammede personer. Den daglige håndteringen av lymfødem er veldig tidkrevende og medfører økonomiske utgifter. Komplikasjoner kan være Rosen(erysipelas), lymfelekasje gjennom huden, hudforandringer og hudfolder med risiko for soppinfeksjoner.

09

MEDISINERING

Det er ingen medisiner av lymfødem. Kronisk lymfødem krever behandling av spesialutdannede lymfødem terapeuter. På NLLF s hjemmeside finnes en oppdatert liste over fysioterapeuter i Norge med korrekt utdanning. Husk at vanndrivende ikke påvirker lymfesystemet og vil ikke avhjelpe lymfødemet. Er man diagnostisert med lymfødem får man dekket kompresjonsutstyr og hjelpemidler man kan bruke hjemme.

10

LYMFØDEM VARIERER FRA PERSON TIL PERSON

Lymfødem manifesterer seg med forskjellige tegn og symptomer hos hver enkelt. Derfor er lymfødem det pasienten sier det er, akkurat som smerter.

**Norsk lymfødem-
og lipødemforbund**

www.nllf.no